

giver, tror jeg ikke, det vil være muligt i en Lov om Aktieselskaber indenfor de Rammer, der her er Tale om, at sætte en Begrænsning ind. Det vil langt snarere kunne finde Sted gennem den Lovgivning, som vi har kaldt for Trustlovgivningen, thi de særlig store Udbytter beror jo paa, at man formaar at skabe sig en Monopolstilling og derigennem er i Stand til at skabe sig en ikke berettiget Fortjeneste, en ikke rimelig Avance. Derfor maa jeg beklage, at den højtærede Regering har tabt sin Interesse for denne Art af Lovgivning. Da Ministeriet Neergaard i sin Tid traadte til, var der jo en levende Interesse indenfor Regeringen for at faa en Lovgivning i den Retning, idet Venstre stemte for et saadant Lovforslag i Folketinget, og afdøde Indenrigsminister Berg forelagde det samme Lovforslag her i Tinget, og Venstres Ordfører anbefalede det. Den højtærede nuværende Indenrigsminister har jo ligeledes været inde derpaa og har arbejdet derpaa, men efterhaanden har Regeringen ganske tabt Interessen derfor. Jeg vil gerne rette det Spørgsmaal til den højtærede Handelsminister, om de Erfaringer, som man har gjort i disse Aar, og som den højtærede Minister har ladet være bestemmende for det Lovforslag, der foreligger her, ikke kunde tilskynde Regeringen til at tage ogsaa dette Spørgsmaal op og forberede eller rettere sagt gennemføre en Lovgivning af denne Art. Det kan nok være, at der nu er nogle Slappelsesaar med Modløshed og en Mangel paa Kapital og Virksomhedstrang, som Regeringen nu øger ved at lade Renten blive forhøjet, og at disse Forhold ikke saa stærkt tilskynder til en saadan Lovgivning. Men der kommer jo andre Tider, hvor man kommer ovenpaa igen, og hvor der bliver Brug for en saadan Lov. Saa var det godt, at den var vedtaget i Forvejen og var parat til at imødegaa de uheldige Udslag af navnlig Aktieselskabsvirksomheden, som da vil komme til at ytre sig paa ny. Ligesom man altid efter en stor Krig siger, at det er den sidste Krig, saadan siger man ogsaa altid efter store økonomiske Sammenbrud, at noget saadant gaar man aldrig med til mere. Men jeg tror ikke, der skal gaa saa forfærdelig mange Aar, før der atter er Kredse, der vil slaa ind paa den gamle Vej, og hvis de Mænd, der gik med sidst, lever saa længe og er i Frihed til den Tid, vil de ganske sikkert føre an i en lignende Udvikling en Gang til. Derfor bør man i Tidesøge, saa vidt det er muligt — man kan jo ikke skabe ideale Tilstande —

ved en saadan Lovgivning at sætte Grænser derfor.

Jeg tror, at det ogsaa snart vil være nødvendigt at tage under Overvejelse at gennemføre en samlet Lovgivning om Andelselskaber. Der har ikke været saa særlig stor Trang dertil hidtil, Kravene derom har ikke været rejst saa stærkt indenfor Andelselskabernes egen Kreds som fra deres Konkurrenters Kreds, og der har jo ikke været Misligheder indenfor Andelsselskaberne af en saa alvorlig Art, at det stærkt har tilskyndet til en saadan Lovgivning. Men ogsaa her skulde man helst komme først og forebygge, og der er, saa vidt jeg ved, indenfor Andelsselskaberne et begyndende Krav om at faa en saadan Lovgivning. Jeg vil gerne spørge den højtærede Minister, om han ikke vil tage under Overvejelse at forberede noget saadant. Jeg har forstaaet, at Ministeren ikke vil modsætte sig det og har Tilbøjelighed til at gaa ind paa en saadan Tankegang.

Dernæst skal jeg tillade mig at gøre nogle Bemærkninger om Enkeltheder i Lovforslaget. Lovforslagets §§ 2—17 handler om Aktieselskabers Stiftelse, og her er indført en Række nye Bestemmelser, som jeg tror i det væsentlige at kunne betegne som gode. Det Krav, man først og fremmest maa stille med Hensyn til Stiftelsen af et Aktieselskab, er, at der bliver givet fuld, klar og aaben Besked til de Aktionærer, man indbyder til at sætte deres Penge i Selskabet, og at der, naar Selskabet skal overtage en bestaaende Virksomhed, som skal omdannes til et Aktieselskab, og derved skal overtage dens Aktiver, da tilvejebringes en saa sund og sandfærdig Vurdering af disse Aktivers Værdi som vel muligt. Der er brugt det Udtryk, at Vurderingsgrundlaget da skal meddeles. Det er et ikke ganske tydeligt Udtryk. Jeg vil haabe, at vi i Udvalget maa kunne finde mere tydelige Udtryk derfor. Som det allerede er nævnt, er det ikke umuligt at faa at vide nogenlunde sikkert, hvad Bygninger, Maskiner og Grund er værd. Der har jo været drevet en meget uhyggelig Forretningsførelse her, idet meget gammelt Skrammel er blevet overtaget til ofte urimeligt høje Priser.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvor stor Aktiekapitalen skal være, har den højtærede Minister foreslaaet, at den laveste Grænse skal være 10 000 Kr., medens den tidligere har været 5 000. Jeg vil nu egentlig tro, at det ikke er nogen reel Forandring, der her foreslaas, idet Forandringen af Prisniveauet jo er saadan, at 10 000 Kr. nu i det væsentlige svarer til, hvad 5 000